

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในด้านต่อไปนี้ ประเภทของกิจกรรมที่จัด วัตถุประสงค์ของการจัด ลักษณะการดำเนินการจัด ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมประสบผลสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการจัด รวมทั้งเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ได้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๔๔ โรงเรียน ผู้บริหาร ๔๔ คน ครู ๑๔๔ คน และนักเรียน ๓๔๗ คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๖๐๕ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน ๒ ฉบับ คือ แบบสอบถามผู้บริหารและครู ๑ ฉบับ และแบบสอบถามนักเรียน ๑ ฉบับ

๒.๑ แบบสอบถามผู้บริหารและครู ประกอบด้วย แบบกำหนดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบและเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ แบบปลายเปิด และแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ตอนที่ ๓ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรม วัตถุประสงค์ของการจัดปัจจัยที่ทำให้การจัดประสบผลสำเร็จ รวมทั้งสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัด เป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบและแบบปลายเปิด

ตอนที่ ๔ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู เป็นแบบปลายเปิด

๒.๒ แบบสอบถามนักเรียน ประกอบด้วยแบบกำหนดให้เลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลส่วนตัว เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ ๒ ซึ่งประกอบด้วย ๒ ส่วนคือ

(๑) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ และแบบปลายเปิด

(๒) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ตอนที่ ๓ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ซึ่งประกอบด้วยแบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูล ประมาณ ๒๐ วัน ผลปรากฏว่าแบบสอบถามที่ได้จัดส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบจำนวนทั้งสิ้น ๖๐๔ ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืนมา ๖๐๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งในจำนวนนี้เป็นของผู้บริหาร ๔๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ครู ๑๔๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และนักเรียน ๓๔๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้คือ

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้บริหารและครู ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ดังนี้ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ สภาพภายในโรงเรียน ลักษณะการดำเนินการจัด ประเภทของกิจกรรม วัตถุประสงค์ ปัจจัยที่ทำให้การจัดประสบผลสำเร็จ

รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่พบในแต่ละกิจกรรม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการหาความถี่และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบ ในปีการศึกษา ๒๕๒๔ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในครั้งต่อไปและเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ผู้วิจัยได้นำมารวบรวมเนื้อหา แล้วนำมาหาความถี่และค่าร้อยละ

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทนักเรียน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ดังนี้ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ความคิดเห็นต่อลักษณะการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการหาความถี่และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยและเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนตามการรับรู้ของตนเอง ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยก เสนอตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้บริหารและครู สรุปได้ดังนี้

๑.๑ ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริหารและครูพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิด เป็นร้อยละ ๘๖.๘๗ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๔ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๗๓ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ เคยเรียนในสถาบันการศึกษาร้อยละ ๕๔.๕๔ รองลงมาคือ เคยเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๔ สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ เคยมีส่วนร่วม คิด เป็นร้อยละ ๗๓.๗๔

กลุ่มตัวอย่างครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิด เป็นร้อยละ ๖๓.๒๔ มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๖๖ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๘๕ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่ เคยเรียนในสถาบันการศึกษา คิด เป็นร้อยละ ๖๘.๘๘ รองลงมา คือ เคยศึกษาและดูงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๒ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ครู ไม่เคยมีประสบการณ์และไม่เคยเรียนมาก่อน คิด เป็นร้อยละ ๑๓.๒๔

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของโรงเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ เคยมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕๑

๑.๒ ด้านสภาพภายในของโรงเรียนในด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ของครูในโรงเรียน ส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่ค่อยมีความรู้มากนัก คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๒

ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ส่วนใหญ่ คือ แต่งตั้งให้ครูผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบโดยตรง คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๐ รองลงมา คือ ครูหัวหน้าหมวด กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๓

แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้มาจาก แผนของโรงเรียนเอง คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๗๐ ส่วนแผนที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด คือนโยบาย สร้างสังคมของจังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๔

๑.๓ ด้านลักษณะการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู พบว่า

ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ จะเตรียมวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในลักษณะที่ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๓ ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารและครูจะร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมด้วย คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔๔ โดยให้สอดคล้องกับศาสนา จริยธรรม และวัฒนธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๖ รองลงมาคือ การเรียนการสอนตามหลักสูตรของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖๐ นอกจากนี้ยังพบว่าในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย โรงเรียนส่วนใหญ่จะกำหนดวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนด้วย คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๑๐ รองลงมา คือ จัดทำโครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๖๔ สำหรับสิ่งที่โรงเรียนคำนึงถึงน้อยที่สุด คือ การจัดสรรงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๔

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ พบว่า ผู้ที่กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนส่วนใหญ่คือ ครูที่เป็นกรรมการของแต่ละโครงการ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๒ โดยจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๖ และสิ่งที่คำนึงถึงน้อยที่สุดคือ งบประมาณ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๔ ส่วนใหญ่จะกำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยตามคู่มือ การจัดกิจกรรมนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๖๖ และจัดให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

ของจังหวัดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๘ วัตถุประสงค์หลักที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อให้
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามแบบประเพณีวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๖

ด้านการประสานงาน โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีการประสานงาน การจัด
กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย คือ จัดประชุมปรึกษาคณะกรรมการ ในแต่ละกิจกรรม คิดเป็น
ร้อยละ ๕๒.๒๒ รองลงมาคือ ทำแผนผัง การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐๒ และ
ทำน้อยที่สุด คือ ทำเอกสารประกอบการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๑ นอกจากนี้ในการ
จัดกิจกรรมแต่ละครั้งโรงเรียนจะยึดหลักมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗๗ รองลงมา
คือ หลักความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑๔ ส่วนใหญ่โรงเรียนจะส่งเสริม และสนับสนุนให้ครู
จัดกิจกรรมตามความรู้ ความสามารถของตน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๒๑ และที่โรงเรียนสนับสนุน
น้อยที่สุด คือ สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๒ เครื่องมือที่ใช้ควบคุม
การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ คือ แผนปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๔ และส่วนใหญ่โรงเรียนจะ
ปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนงานตลอดปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๕๓

ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนจะให้ข้อมูล ข่าวสาร
การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแก่ครูและนักเรียนโดย การประกาศด้วยวาจา คิดเป็น
ร้อยละ ๕๔.๑๖ และที่โรงเรียนทำน้อยที่สุดคือ แจกเอกสารที่เกี่ยวกับโครงการ คิดเป็นร้อยละ
๓๕.๔๑ หลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จแล้วโรงเรียนจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน
โดยการจัดป้ายนิเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๔๔ และที่โรงเรียนเผยแพร่น้อยที่สุดคือ ออก
ข่าววิทยุ คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๔

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เปิด
โอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยโดยให้นักเรียนเข้าร่วมตามความสนใจ
ของนักเรียนเอง คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗๑ และที่ใช้น้อยที่สุด คือ ใช้คะแนนเป็นเงื่อนไขให้นักเรียน
เข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๐ ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับมากที่สุดจากการเข้าร่วม
กิจกรรม คือ ได้รับความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ทาง
ด้านวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕๕ เท่ากัน ด้านความร่วมมือในการจัดกิจกรรม
ที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ทั้งครูและนักเรียนกระตือรือร้น เข้าร่วมกิจกรรมดีมาก คิดเป็นร้อยละ

ด้านงบประมาณ พบว่า ส่วนใหญ่เงินที่นำมาใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยได้มาจาก เงินบริจาคจากครู คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๑ รองลงมาคือ เงินบริจาคจากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๕ และที่ได้เงินมาน้อยที่สุด คือ เงินบำรุงค่าสมาชิกของแต่ละกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๑

ด้านวัสดุสื่อ และอุปกรณ์ ส่วนใหญ่โรงเรียนได้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์มาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยโดยซื้อด้วยเงินงบประมาณของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๒ รองลงมาคือ คณะครูร่วมกันผลิตขึ้นมาจากเศษวัสดุในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๑ จำนวนวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ส่วนใหญ่ มีใช้ไม่เพียงพอ และไม่สะดวกในการใช้ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๒๕ ด้านลักษณะของวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด พบว่า ส่วนใหญ่นำสนใจพอใช้ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๐

ด้านสถานที่และเวลา สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่ คือ วัดที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๓๔ รองลงมา คือ ในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๑๔ สถานที่ที่ใช้บ่อยที่สุด คือ ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๑ ซึ่งเวลาที่ใช้ในการจัดส่วนใหญ่ คือ เวลาเช้าก่อนเข้าห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๔ รองลงมา คือ เวลาหลังเลิกเรียน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๔ เวลาที่ใช้บ่อยที่สุด คือ วันเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๐

ด้านการประเมินผล โรงเรียนส่วนใหญ่ทราบผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยจาก รายงานผลการปฏิบัติงานนั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๖๕ รองลงมา คือ จากการประชุม อภิปรายของคณะกรรมการ ในแต่ละโครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๑ และทราบจากการสรุปผลในการประเมินแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๔ ผู้ทำหน้าที่ในการประเมินผลส่วนใหญ่จะแต่งตั้งจากผู้รับผิดชอบโครงการนั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๐๔ และผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลมากที่สุด คือ ครู คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๒๒ ส่วนใหญ่จะประเมินจากพฤติกรรมทางด้านวัฒนธรรมไทยของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖๔ รองลงมาคือ ประโยชน์ที่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๔ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๕ และที่ใช้บ่อยที่สุด คือ ใช้แบบสอบถามตามผู้เข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๕ ด้านการบันทึกผลการประเมิน พบว่า ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๐ จะบันทึกผลการประเมินเป็นบางกิจกรรม ส่วนใหญ่เมื่อทราบผลการจัดกิจกรรมแล้ว จะนำผลไปปรับปรุงการจัด

ในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๐๕ และมีส่วนน้อยที่ไม่มีการนำผลไปใช้แต่อย่างใด คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๐ สำหรับการแจ้งผลการจัดให้ครูและนักเรียนทราบนั้น ส่วนใหญ่จะแจ้งผลให้ทราบทุกกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔๓

๑.๔ สภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
ปีการศึกษา ๒๕๒๔ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับมากมีเพียง ๑ ข้อ คือ งบประมาณมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๓

๑.๕ ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในครั้งต่อไป
ด้านการแก้ไขและปรับปรุง การจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป ที่พบมากที่สุดคือ ควรหาแหล่งงบประมาณเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕๐ รองลงมา คือ เพิ่มห้องจัดกิจกรรมโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๐

ด้านกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยที่ควรจัดเพิ่ม ส่วนใหญ่คือ กิจกรรมนิยมนไทย คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๕ รองลงมาคือ กิจกรรมวรรณกรรมพื้นบ้าน เช่น คำว ซอ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๑๗

๑.๖ กิจกรรมวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมที่จัดกันมากที่สุด คือ การประกวดคัดลายมือ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐๓ รองลงมาคือ การประกวดเขียนเรียงความ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๔๕ และจัดน้อยที่สุด คือ การจัดนิทรรศการทางวรรณกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๔

วัตถุประสงค์ที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาที่ถูกต้องและสละสลวย คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๔

ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรม ประสบผลสำเร็จ คือ

ค่านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารให้การสนับสนุนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๕ รองลงมา คือ ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๖ และนักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๖

ด้านงบประมาณ ได้แก่ ได้รับเงินบริจาค มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐๑

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๖

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมทางภาษา และวรรณกรรม คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๕

ด้านงบประมาณ ได้แก่ ขาดงบประมาณและงบประมาณมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘๔ เท่ากัน

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อและอุปกรณ์มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๕

๑.๗ กิจกรรมวัฒนธรรมทางมารยาทที่จัดกันมากที่สุด คือ การฝึกมารยาทไทย คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๒ รองลงมา คือ การเสริมสร้างวินัยทางมารยาท คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๒๔ และจัดน้อยที่สุด คือ การจัดนิทรรศการทางมารยาทไทย คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๖

วัตถุประสงค์ที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนถูกต้องตามแบบมารยาทไทย คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๕๓

ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมทางมารยาทประสบผลสำเร็จ คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารให้การสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๕ รองลงมา คือ ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕๓ และนักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๕๔

ด้านงบประมาณ ได้แก่ ได้รับเงินบริจาค มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๒ ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๒

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมทางมารยาท คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้ และทักษะเพียงพอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๗

ด้านงบประมาณ ได้แก่ ขาดงบประมาณ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๒

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อและอุปกรณ์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๔

๑.๘ กิจกรรมวัฒนธรรมอันเป็นพิธีกรรมทางศาสนาที่จัดกันมากที่สุด คือ การสวดมนต์ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๖ รองลงมา คือ การฝึกสมาธิ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๗ และจัดน้อยที่สุด คือ การจัดเครื่องค้าสายสิญจน์ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๓

วัตถุประสงค์ที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนา คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๒๗

ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมอันเป็นพิธีกรรมทางศาสนาประสบผลสำเร็จ คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๐๖ รองลงมา คือ นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๘ และผู้บริหารให้การสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐๗

ด้านงบประมาณ ได้แก่ ได้รับเงินบริจาคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘๑
ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘๑

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมอันเป็นพิธีกรรมทางศาสนา คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๖

ด้านงบประมาณ ได้แก่ งบประมาณมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐๘

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อและอุปกรณ์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔๔

๑.๙ กิจกรรมวัฒนธรรมการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมืองที่จัดกันมากที่สุด คือ การฟ้อนเล็บ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑๙ รองลงมา คือ การฟ้อนเทียน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๓ และจัดน้อยที่สุด คือ การประกวดรำกลองสะบัดชัย คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๘

วัตถุประสงค์ที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๘๘

ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมืองประสบผลสำเร็จ คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารให้การสนับสนุนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๓๖ รองลงมา คือ ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๕ และนักเรียนสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔๕

ด้านงบประมาณ ได้แก่ ได้รับเงินบริจาค มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๔

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมการแสดงหรือการ เล่นพื้นเมือง คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๔

ด้านงบประมาณ ได้แก่ งบประมาณมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๒

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อและอุปกรณ์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ มาก ที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๕

๑.๑๐ กิจกรรมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทยที่จัดกันมาก ได้แก่ การสวม เสื้อผ้าอ้อมทุกวันสุดสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๔ รองลงมา คือ การจัดนิทรรศการการแต่งกาย ของไทยในสมัยต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๔๗ และจัดน้อยที่สุด คือ การประกวดแต่งกายไทยงาม คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๗

วัตถุประสงค์ที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อปลูกฝังความรัก ความภาคภูมิใจ ในการแต่งกายแบบไทย คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕๓

ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทยประสบผล สำเร็จ คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารให้การสนับสนุน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๓๘ รองลงมา คือ นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๑๘ และครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๒๑

ค่านงบประมาณ ได้แก่ ได้รับเงินบริจาค มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

๒๖.๐๔

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๐

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทย

คือ

ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้ปกครองไม่ให้การสนับสนุน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

๑๒.๗๔

ค่านงบประมาณ ได้แก่ ขาดงบประมาณ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๓

ด้านสื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อและอุปกรณ์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ มากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๔๖

๑.๑๑ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ผู้วิจัยนำมารวบรวมเนื้อหาเข้าด้วยกันได้จำนวน ๖๒ ข้อ แยกพิจารณาแต่ละประเภทได้ดังนี้

เจตคติต่อวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ

นักเรียนสนใจในการพัฒนาตนเองด้านการพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๐ รองลงมา คือ นักเรียนสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๐

เจตคติต่อวัฒนธรรมทางมารยาทที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ นักเรียนภาคภูมิใจที่ชาติไทยมีมารยาทไทยเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ รองลงมา คือ นักเรียนมีกิริยาวาจาสุภาพ อ่อนหวาน ไพเราะ และเรียบร้อยมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๒

เจตคติต่อวัฒนธรรมอันเป็นพิธีกรรมทางศาสนา ที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ

นักเรียนชื่นชมในพิธีกรรมทางศาสนาและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖๖ รองลงมา คือ นักเรียนเห็นคุณค่าของพิธีกรรมทางศาสนาและได้ยึดปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์ไว้ และนักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาได้ถูกต้องยิ่งขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๔ เท่ากัน

เจตคติต่อวัฒนธรรมการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมืองที่เกิดขึ้นมากที่สุด

คือ นักเรียนชื่นชมและเห็นคุณค่าการละเล่นพื้นเมือง และนักเรียนพอใจอย่างยิ่งเมื่อโรงเรียนจัดการแสดงของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๖ รองลงมา คือ นักเรียนชอบดูการแสดงในท้องถิ่นของตน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๔

เจตคติต่อวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทยที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ นักเรียน
พึงพอใจเมื่อได้สวมเสื้อม่อฮ่อมทุกวันศุกร์ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๔ รองลงมา คือ นักเรียนชื่นชอบ
การแต่งกายไทยของคณะครูในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๕

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทนักเรียน สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนักเรียน สรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่าง
นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๔๑ นักเรียนส่วนใหญ่ ตอบว่า ตนเองมีความ
รู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๕๒ ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่อง
วัฒนธรรมไทยจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑๓ และได้รับจากวิทยุน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ
๔๐.๖๓ บุคคลที่ให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมากที่สุด คือ ครู คิดเป็นร้อยละ
๖๐.๔๒ และได้รับจากพ่อแม่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๑ นักเรียนส่วนใหญ่มีความรักต่อ
วัฒนธรรมไทยมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๗ และถ้ามีการชักชวนให้คนไทยปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
นักเรียนส่วนใหญ่ จะปฏิบัติตามทันที คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๔๓

๒.๒ ด้านลักษณะการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ตามการรับ
รู้ของนักเรียน พบว่า ผู้คัดเลือกกิจกรรมส่วนใหญ่ คือ ครู คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๓๕ ส่วนใหญ่ได้รับ
ทราบข่าวการจัดกิจกรรมจากการประกาศหน้าแถวในตอนเช้า เสียงตามสาย คิดเป็นร้อยละ
๕๓.๕๖ รองลงมา คือ โรงเรียนแจกคู่มือการจัดกิจกรรมให้ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑๕ และได้ทราบ
จากครูประจำชั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๒ และส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ
ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๗ และน้อยที่สุดคือ การให้คะแนนในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ
คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๔ เหตุผลที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ คือ สนใจและอยากได้รับความ
รู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒๔ รองลงมา คือ อยากร่วมสนุกกับเพื่อน ๆ
คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๔ และน้อยที่สุด คือ ครูบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๖
สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ ห้องประชุม คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๔๓ รองลงมา คือ
วัด คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๖ และน้อยที่สุด คือ ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๒ เวลา
ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ เวลาพักทานอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๐ และ
เวลาที่ใช้น้อยที่สุด คือ วันเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๐ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า สื่อ
และอุปกรณ์มีลักษณะน่าสนใจดีมาก คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔๖ ด้านความร่วมมือในการเข้าร่วม
กิจกรรมที่ผ่านมา นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ครูและนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วม
กิจกรรมเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘๖ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลส่วนใหญ่ คือ ครู

คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๒ เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จแล้วส่วนใหญ่นักเรียนเห็นว่า แจ่มผลให้ทราบทุกครึ่ง
คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๐๕ ส่วนประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด คือ ได้
รับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๑๘ รองลงมา คือ ได้รับประสบการณ์ทาง
ด้านวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๕๕

๒.๓ ด้านความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
สรุปได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรม ความคิดเห็น
ของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๕ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ จะเห็นว่า ความ
คิดเห็นที่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวน ๒ ข้อ จากจำนวน ๑๐ ข้อ ได้แก่

ข้อ ๑ ทำให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของภาษาไทยและวรรณกรรม
เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๔.๖๑

ข้อ ๓ ทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกความกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ย
๔.๕๖

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมทางมารยาท ความคิดเห็นของนักเรียน
อยู่ในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๕ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นที่อยู่ใน
ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวน ๒ ข้อ จากจำนวน ๑๐ ข้อ คือ

ข้อ ๑ ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับมารยาทไทย มีค่าเฉลี่ย ๔.๖๖

ข้อ ๕ ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามมารยาทไทย
มีค่าเฉลี่ย ๔.๖๓

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมอันเป็นพิธีกรรมทางศาสนา ความคิดเห็น
เห็นของนักเรียนอยู่ในระดับ เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๘ เมื่อแยกพิจารณา พบว่า ความคิดเห็น
อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ดัดจริตใจไม่ได้ ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีจำนวน ๒ ข้อ ได้แก่

ข้อ ๘ ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามพิธีกรรมทาง
ศาสนา มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๖

ข้อ ๓ ทำให้ได้รับการถ่ายทอดและปลูกฝังด้านพิธีกรรมทางศาสนา
อย่างกว้างขวางขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๕

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงหรือการเล่นพื้นเมือง
 ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๖ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ
 พบว่า ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวน ๑ ข้อ จากจำนวน ๑๑ ข้อ คือ

ข้อ ๔ ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกความกล้า แสดงออก มีค่าเฉลี่ย
 ๔.๕๗

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทย ความคิดเห็น
 ของนักเรียนอยู่ในระดับ เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๒ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิด
 เห็นของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน ๒ ข้อ จากจำนวน ๑๐ ข้อ คือ

ข้อ ๒ ทำให้เกิดมีนิสัยรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ย
 ๔.๕๔

ข้อ ๓ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในชาติที่มีเอกลักษณ์ทางการแต่งกาย
 เป็นของตนเอง มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๑

เมื่อพิจารณารวมปรากฏว่าความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการจัด
 กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๓

๒.๔ ด้านเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม
 ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ตามการรับรู้ของตนเอง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติต่อ
 วัฒนธรรมไทยของนักเรียนที่เกิดขึ้นในระดับมาก จำนวน ๓ ข้อ เรียงลำดับได้ ดังนี้

เจตคติต่อวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรม ได้แก่

ข้อ ๗ นักเรียนเกิดความรัก ยกย่อง และให้เกียรติแก่พ่อขุนราม-
 คำแหงที่ทรงประดิษฐ์อักษรไทยมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๐

ข้อ ๔ นักเรียนเกิดความศรัทธาในตัวบุคคลที่ได้รับการยกย่องว่าเป็น
 ยอดกวีไทย และพยายามศึกษาค้นคว้าอัตชีวประวัติของบุคคลเหล่านั้น เพื่อจะได้รู้จักบุคคลเหล่านี้นั้นให้มากขึ้นกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๗

ข้อ ๒ นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทยและพยายามพูดภาษา
 ไทยให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๒

เจตคติต่อวัฒนธรรมทางมารยาท ได้แก่

ข้อ ๑ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจในการแสดงออกซึ่งมารยาทไทยมากขึ้น
 มีค่าเฉลี่ย ๒.๗๔

ข้อ ๑๐ นักเรียนเห็นคุณค่าของความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงได้พยายามประพฤติปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๔

ข้อ ๒ นักเรียนมีความรู้สึกรักในมารยาทไทย และได้พยายามประพฤติปฏิบัติตามแบบมารยาทไทยมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๗

เจตคติต่อวัฒนธรรมอันเป็นพิธีกรรมทางศาสนา ได้แก่

ข้อ ๑ นักเรียนเห็นความสำคัญของพิธีกรรมทางศาสนามากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๔

ข้อ ๗ นักเรียนมีความรักทวงแทน และได้พยายามทำบุญ บำรุงและส่งเสริม และชักชวนให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตนตามแบบพิธีกรรมทางศาสนาเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๔

ข้อ ๔ นักเรียนมีความชื่นชมในพิธีกรรมทางศาสนาเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๖

เจตคติต่อวัฒนธรรมการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมือง ได้แก่

ข้อ ๖ นักเรียนรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง เมื่อมีผู้นิยมเล่นการละเล่นของไทยมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๒

ข้อ ๑๐ นักเรียนมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง เมื่อมีการชักชวนให้นำการละเล่นของไทยมาเล่นกันมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๔

ข้อ ๘ นักเรียนเห็นความสำคัญการละเล่นของไทย ในเรื่องของการประหยัด โดยสามารถนำ เศษวัสดุพื้นบ้านและวัสดุธรรมชาติมาใช้ประกอบการเล่นได้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๒

เจตคติต่อวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทย ได้แก่

ข้อ ๑๐ นักเรียนแสดงความดีใจและภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อคนไทยแสดงความนิยมไทยด้วยการหันมาแต่งกายแบบไทยมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๗

ข้อ ๑ นักเรียนมีความชื่นชมต่อการแต่งกายแบบไทยมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๗

ข้อ ๔ นักเรียนมีความรู้สึกยกย่องและชมเชยผู้ที่แต่งกายแบบไทยได้ถูกต้อง และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๒

เมื่อพิจารณาารวมปรากฏว่า เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนที่เกิด
ขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๕๐

อภิปรายผล

๑. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองยังมีความรู้ในเรื่อง
วัฒนธรรมไทยไม่มากนัก แต่เมื่อพิจารณาข้อคำถาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและการจัด
กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่เคยเรียนในสถาบันการศึกษา
นอกจากนี้ยังพบอีกว่าทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่เคยมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม
ไทยในโรงเรียน ผลการวิจัยนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความรู้และประสบการณ์
เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยค่อนข้างมาก และเป็นอย่างที่ดีด้วย

๒. โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้แผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเอง บางครั้งโรงเรียนก็
ได้รับเอานโยบายสร้างสังคมของจังหวัดมาปฏิบัติด้วย ซึ่งผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับระเบียบ
ของการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๒๔:๓) คือ การจัด
กิจกรรมนักเรียนจะต้องเป็นการจัดเพื่อส่งเสริมนักเรียน สถาบันการศึกษา และประเทศชาติ
ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาเป็นอย่างดี

๓. ในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่
จะวางแผนให้สอดคล้องกับ ศาสนา จริยธรรมและวัฒนธรรม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการ
วิจัยของ ประภัสสร มโนรัตน์ (๒๕๑๔:บทคัดย่อ) ที่พบว่า โรงเรียนรัฐบาลในภาคเหนือส่วนใหญ่
จะจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ
ที่สมควรจะทำนุบำรุงและรักษาสืบทอดต่อไป ดังแผนการพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ด้านการศึกษา
(ม.ป.ป.:๑๑) ข้อ ๓ ที่กล่าวว่า "เพื่ออนุรักษ์ ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม
ประเพณีอันดีงามของจังหวัด" ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องให้ความร่วมมือกับจังหวัดด้วยการรับเอา
นโยบายของจังหวัดมาปฏิบัติ

๔. ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแต่ละครั้งพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มุ่งเน้นถึงงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์น้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากไม่มีการจัดสรรงบประมาณด้านนี้ให้โดยตรง จึงทำให้โรงเรียนไม่คำนึงถึง เพราะโรงเรียนสามารถจัดหาเงินมาใช้จ่ายได้จากแหล่งอื่น ๆ และจากผลการวิจัยนี้พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการบริจาคจากครูและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนงค์ศิริ วิทยาลัย (๒๕๒๔:๔๔) ส่วนด้านวัสดุและอุปกรณ์นั้น ผลการวิจัยนี้พบว่า ซื่อด้วยเงินงบประมาณของโรงเรียน คณะครูร่วมกันผลิตขึ้น และได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. ในการกำหนดวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่โรงเรียนจะคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอนงค์ศิริ วิทยาลัย (๒๕๒๔:๔๓) และสมกุล ถาวรกิจ (๒๕๒๔:๒๗๘) นอกจากนี้สิ่งที่โรงเรียนควรคำนึงควบคู่ไปด้วย คือ การเน้นผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

โรงเรียนส่วนใหญ่จะกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยตามคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทุกโรงเรียนมีคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ และนำมาปรับให้สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน วัตถุประสงค์ที่กำหนดกันมากที่สุด คือ "เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามแบบประเพณีวัฒนธรรมไทย" แสดงว่าโรงเรียนได้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับสังคม ดังคำกล่าวของ นิคม ทาแดง (๒๕๒๓:๖) ที่ว่า "บุคคลคนเดียวไม่สามารถจะทำให้เกิดมีวัฒนธรรมขึ้นมาได้ พฤติกรรมของบุคคลคนเดียวถึงแม้จะเป็นพฤติกรรมที่ดี แต่ถ้าขาดการถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นแล้ว เมื่อบุคคลนั้นตายไปพฤติกรรมนั้นก็สลายไปด้วย ไม่มีโอกาสจะเป็นแบบแผนพฤติกรรมสืบทอดให้คงอยู่และพัฒนาต่อไปได้"

๖. ก่อนที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย โรงเรียนส่วนใหญ่จะประชุมปรึกษาคณะกรรมการในแต่ละกิจกรรม แล้วจึงจัดทำแผนผังปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับโปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของ วสันต์ พรหมบุญ (๒๕๒๒:๒๓๑-๒๓๒) ที่ว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรได้มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และวิธีการจัดแก่ผู้เกี่ยวข้อง คณะครู และนักเรียน จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมนั้นประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เพราะบุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้ทราบถึงเป้าหมายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนแล้วนั่นเอง อีกทั้งเมื่อได้จัดทำแผนการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมนั้นมีทั้งความคล่องตัว และความสะดวกในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

๗. โรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมตามความรู้ ความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมกุล ถาวรกิจ (๒๕๒๘:๒๗๔) ฉะนั้นจะ เห็นได้ว่า การที่ครูได้จัด กิจกรรมตามความรู้ความสามารถของตนเอง จะทำให้ครูมีกำลังใจและมีความกระตือรือร้นที่จะ เข้าร่วมในการจัดกิจกรรม เป็นอย่างดี ดังผลการวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมประสบ ผลสำเร็จ คือ ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นั้นเอง

๘. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแก่ ครูและนักเรียน ส่วนใหญ่จะประกาศด้วยวาทจาทางหน้าเสาธง และเสียงตามสาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับทราบข่าวการจัดกิจกรรมฯ จากการประกาศหน้าแถวและเสียงตาม สาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการแจ้งข่าวการจัดกิจกรรมแก่นักเรียนของ วสันต์ พรหมบุญ (๒๕๒๖:๒๓๑) และถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้มีการแจกเอกสารประกอบด้วย

เมื่อจัดกิจกรรมฯ เสร็จแล้วโรงเรียนส่วนใหญ่จะเผยแพร่ผลงานการจัดกิจกรรมฯ โดยการจัดป้ายนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมกุล ถาวรกิจ (๒๕๒๘:๒๗๔) แต่จากการ พิจารณาพบว่าส่วนใหญ่จะกระทำกันภายในโรงเรียน ควรได้มีการเผยแพร่ผลงานไปสู่ชุมชนที่ โรงเรียนตั้งอยู่ด้วย อาจทำได้โดยออกข่าววิทยุ ลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หรือแจกเอกสารแก่ผู้ ปกครอง เพราะการกระทำเช่นนี้จะ เป็นการดึงดูดชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของ โรงเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

๙. โรงเรียนส่วนใหญ่จะ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมฯ ได้ตามความสนใจ ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ พชรวรรณ จันทรางศุ (๒๕๒๖:๑๔๔) ที่ว่า นักเรียน ควรได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ ความสนใจและความถนัดของตนเอง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมกุล ถาวรกิจ (๒๕๒๘:๒๗๔) นอกจากนี้ผลการวิจัยของ วณี พิทมาลิชิตกุล (๒๕๑๑:บทคัดย่อ) พบว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมนุมควรขึ้นอยู่กับความสนใจ และความสมัครใจของนักเรียนเอง

หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมฯ แล้ว ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่เห็นว่า นักเรียน ได้รับความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ เห็นว่าตนเองได้รับความรู้ความ เข้าใจ เรื่องวัฒนธรรมไทยมาก

๑๐. สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า เป็นวัดที่อยู่ใกล้เคียงโรงเรียน ส่วนนักเรียนเห็นว่า เป็นห้องประชุม การที่ผลการวิจัยปรากฏผล เช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการใช้สถานที่ทั้งสองแห่งจัดกิจกรรมฯ ในปริมาณเท่า ๆ กัน จึงทำให้ไม่อาจชี้เฉพาะลงไปได้ว่าใช้สถานที่ใดในปริมาณที่มากกว่ากัน อนึ่ง ผลการวิจัยนี้พบว่า วัดคือ สถานที่ที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้มีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยใช้วัดเป็นสื่อกลางอันจะนำไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น เพราะวัดคือ สถานที่อันเป็นจุดรวมของคนในท้องถิ่น

เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมฯ ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ ตอบว่า เวลาเข้า ก่อนเข้าห้องเรียน ส่วนนักเรียน ตอบว่า เวลาพักทานอาหารกลางวัน ผลการวิจัยนี้ย่อมเป็นการ ยืนยันให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จะใช้ทั้งสองเวลาในการจัดกิจกรรมฯ

๑๑. โรงเรียนส่วนใหญ่ทราบผลการจัดกิจกรรมฯ จาก รายงานผลการปฏิบัติงาน นั้น ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภา วิสเพ็ญ (๒๕๑๙:๑๒๘) และวสันต์ พรหมบุญ (๒๕๒๒:๑๖๘) และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุรินทร์ สรศิริ (๒๕๐๙:๑๒๑-๑๒๔) ที่ว่า หลังจาก การจัดกิจกรรมแล้วจะต้องมีการประเมินผลทุกครั้ง และต้องมีการทำเป็นรายงานสรุปผลเก็บไว้ เป็นหลักฐาน

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมฯ ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ ตอบว่า ครู ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียน แต่หลักในการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ดีนั้น ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (๒๕๒๘:๒๗) กล่าวว่า ควรจะประเมินจากบุคคล ทุกกลุ่ม ซึ่งมีส่วนรับรู้หรือส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนั้น ๆ เช่น คณะกรรมการ สมาชิก ครูอาจารย์ และผู้บริหาร นอกจากนี้ถ้าเป็นไปได้ควรได้เชิญผู้ปกครองนักเรียนหรือบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความ สนใจ มีความรู้และทักษะในเรื่องที่จัดร่วมในการประเมินผลด้วย จะทำให้ได้ข้อมูลที่ดีและชัดเจน ยิ่งขึ้น

โรงเรียนส่วนใหญ่จะประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นั้น ๆ ซึ่งก็นับว่าเป็นวิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมวิธีหนึ่ง (สุรินทร์ สรศิริ ๒๕๐๙:๑๒๑-๑๒๔) แต่ถ้าต้องการให้ได้ผลที่สมบูรณ์ควรได้ใช้หลาย ๆ วิธีร่วมกัน อาทิเช่น การให้ตอบแบบสอบถาม การอภิปราย เพื่อรับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียน การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่ง กันและกัน การจัดทำระเบียบพฤติกรรม และการวิจัย

ในการประเมินผลแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่จะประเมินผลด้านพฤติกรรมทางวัฒนธรรมไทยของนักเรียน นับว่าเป็นการประเมินผลที่มุ่งเฉพาะผลที่จะเกิดกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างแท้จริง แต่ในการประเมินผลเพื่อให้ได้ผลอย่างสมบูรณ์และชัดเจน ควรได้มีการประเมินผลหลาย ๆ ด้านด้วยกัน อาทิ ความต้องการของนักเรียน กิจกรรมน่าสนใจหรือไม่ นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเพียงไร วิธีดำเนินการจัดเวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมที่จัดสัมพันธ์กับการสอนวิชาต่าง ๆ เพียงไร และอื่น ๆ

โรงเรียนส่วนใหญ่จะบันทึกผลการจัดเป็นบางกิจกรรม ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (๒๕๒๘:๒๗) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมนั้น ควรประเมินผลและบันทึกผลการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้คณะกรรมการรุ่นต่อไปได้ศึกษา วิธีการดำเนินงาน ทั้งด้านความสำเร็จ และความล้มเหลว เพื่อเป็นข้อมูลสรุปผลก่อนสิ้นปีการศึกษาและเป็นเกณฑ์พิจารณาการจัดกิจกรรมใหม่

เมื่อจัดกิจกรรมฯ เสร็จแล้วทั้งผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนแจ้งผลให้ทราบทุกกิจกรรม นับว่าเป็นวิธีการที่ดี ควรสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

๑๒. กิจกรรมวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมที่จัดกันมากที่สุด คือ การประกวดคัดลายมือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเห็นคุณค่าของตัวอักษรไทย เนื่องจากอักษรไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าชาติไทยเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมมาแต่ครั้งโบราณกาล ดังรายงานการสัมมนา "โครงการฉลอง ๗๐๐ ปีลายสือไทย" (๒๕๒๖:๒) ที่ว่า อักษรไทยเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติ เป็นสื่อในการสร้างทรัพย์สินทางปัญญา เป็นรากฐานแห่งความมั่นคงและแสดงเกียรติภูมิของประเทศชาติ

กิจกรรมวัฒนธรรมทางมารยาทที่จัดกันมากที่สุด คือ การฝึกมารยาทไทย กิจกรรมฯ นี้โรงเรียนอาจจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๑:๒๖๔-๓๐๔)" ข้อ ๒๕ มารยาทและนิสัยส่วนบุคคลในการเดิน การนอน การขับถ่าย การแต่งกาย และสังคมระหว่างเพศ" และ "ข้อ ๒๖ มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอร้อง การแสดงความขอบคุณ การแสดงความไม่หยابคาย การแสดงความยินดี การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การเล่น การพักผ่อนหย่อนใจ" หรืออีกประเด็นหนึ่ง อาจเป็นเพราะโรงเรียนเห็นคุณค่าของมารยาทไทย ดังคำกล่าวของท่านผู้ทรงคุณวุฒิมาลา มาลากุล (๒๕๒๔:๑) ที่ว่า มารยาทของไทยเป็นมารยาทที่งดงามที่สุด

ในโลก จึงทำให้โรงเรียนเห็นคุณค่าของมารยาทไทย และต้องการให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง ดังผลการวิจัยของ กมล รอดคล้าย (๒๕๒๕:บทคัดย่อ) พบว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านส่งเสริมนักเรียนให้มีการฝึกมารยาทและปฏิบัติตนที่ดีในสังคม

กิจกรรมวัฒนธรรมอันเป็นพิธีกรรมทางศาสนาที่จัดกันมากที่สุด คือ การสวดมนต์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงปฏิบัติต่อศาสนา (สนิท เกษะศิริ ๒๕๐๗:๔๔-๔๐) ข้อ ๔ ที่ว่า "ต้องประกอบพิธีกรรมทางศาสนาด้วยการทำบุญตักบาตร หรือหาโอกาสฟังธรรมเทศนาตามสมควร" อีกทั้งโรงเรียนอาจเห็นว่า การสวดมนต์เป็นการทำให้จิตใจสงบและเป็นสิ่งที่กระทำได้ด้วยตนเอง ดังนั้น โรงเรียนจึงได้เน้นการจัดกิจกรรมนี้มากที่สุด

กิจกรรมวัฒนธรรมการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมืองที่จัดกันมากที่สุด คือ การฟ้อนเล็บ การจัดกิจกรรมนี้อาจจัดเพื่อเสริมหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังปรากฏในแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แผนการสอนที่ ๔ เรื่อง การแสดงพื้นเมือง (กรมวิชาการ ๒๕๒๖:๔๕๗) หรืออาจเป็นเพราะโรงเรียนรับนโยบายของจังหวัดมาปฏิบัติ ดังปรากฏในแผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ (ม.ป.ป.:๔-๔) ที่ว่า "..... รักษา อนุรักษ์ สืบทอด มรดกทางวัฒนธรรม อันได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วรรณกรรม ดนตรี การละเล่นพื้นเมือง ไว้มิให้ถูกทำลาย ...." ก็เป็นได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สายสุณี มานะกุล (๒๕๐๗:บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความเข้าใจและความซาบซึ้งในวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๐๗" ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ เห็นว่าควรมีการฟื้นฟูการละเล่นพื้นเมืองให้แพร่หลาย

กิจกรรมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทยที่จัดกันมากที่สุด คือ การสวมเสื้อผ้า มีข้อมทุกวันสุดสัปดาห์ ผลการวิจัยนี้เป็นการรับนโยบายของจังหวัดมาปฏิบัติ เสื้อผ้าอ้อมเป็นเครื่องแต่งกายของคนไทยในภาคเหนือ ซึ่งเป็นมรดกของชาติทางด้านการแต่งกายอันเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ทางการแต่งกายของคนไทยอย่างหนึ่ง แต่คนไทยไม่นิยมนำมาแต่งกาย จังหวัดเชียงใหม่เห็นความสำคัญของการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติอย่างยิ่ง จึงได้จัดทำเป็นนโยบายสร้างสังคมของจังหวัดขึ้น ความสำคัญของการแต่งกายประจำชาตินี้ จะเห็นได้จากบันทึกส่วนตัวของ อรุณ เวชสุวรรณ (๒๕๒๖:๑-๔) ดังนี้

"ข้าพเจ้ารู้จักชาวลาซูกคนหนึ่งชื่อ ชูกิจ แสงสุวรรณ เคยทำงานกับหน่วยจัสแม็กของฐานทัพอเมริกันเมื่อครั้งสงครามเวียดนาม เขาสามารถระบายความคับแค้นใจให้ข้าพเจ้าฟังว่า เขาได้ไปเที่ยงแท้ฝรั่งมาเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องชุดแต่งกาย ฝรั่งเปรียบเปรยว่า พวกคุณนะ เป็นพวกป่าเถื่อน ... ถ้าคุณไม่ป่าเถื่อนทำไมคุณถึงแต่งกายแบบเรา คุณต้องแต่งกายประจำชาติของคุณ พวกคุณนี่ไม่มีเอกลักษณ์อะไรที่ดีเลย การอดูถูกของชาวต่างชาติในครั้งนั้นทำให้ นายชูกิจ แสงสุวรรณ คั่งแค้นจะไม่สามารถทำงานกับฝรั่งได้ ... ตอนหลัง เขาได้หันไปแต่งชุดมืออ้อมของภาคเหนือจนกระทั่งบัดนี้"

นอกจากนี้ อรุณ เวชสุวรรณ ยังได้เน้นให้เห็นความสำคัญการแต่งกายประจำชาติ เกี่ยวกับชุดผ้าม่วงอีกว่า มีความสำคัญที่จะนำมาสวมใส่เป็นอย่างยิ่ง ดังที่ พระยาภิรมย์ภักดี เคยเขียนไว้ในประวัติของท่านตอนไปเที่ยวเมืองชวาว่า"

"พวกเราน้อยใจเห็นเขาอุหมิ่นเรานัก คิดอ่านกลับกรุงเทพฯ ดึกว่าแต่ได้พบเพื่อนพ่อค้าเมืองนั้นคนหนึ่ง ให้ความเห็นว่า เราเป็นคนไทย ทำไมไม่นุ่งผ้าโจงกระเบน ซึ่งฝรั่งเมืองนั้นนับถือว่าเป็นคนไทยชั้นสูง ลองไปเที่ยวอีกเมืองสองเมืองดูที่จะเป็นอย่างไร เราคนไทย ๔ คน นุ่งผ้าตามที่เพื่อนแนะนำ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์จริง เดินไปทางไหนฝรั่งก็คำนับเคารพ แม้นในโฮเต็ลที่อยู่เมื่อนุ่งกางเกงฝรั่ง ผู้จัดการกับบ๋อยอุเจยเมย แต่พอนุ่งผ้านุ่งเท่านั้นก็เคารพเยี่ยงกับเป็นเจ้าของเขา"

จากบันทึกนี้ ทำให้มองเห็นถึงความสำคัญของการแต่งกายแบบไทยเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าในปัจจุบันนี้จะไม่สะดวกในการแต่งกายแบบไทย เนื่องจากสภาพการณ์ไม่เอื้ออำนวย แต่ก็ควรได้รับการแต่งกายแบบไทยบ้างในบางโอกาส ดังผลการวิจัยของ สายสุณี มานะกุล (๒๕๐๗:บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ทั้งชายและหญิงควรแต่งกายแบบไทยให้มากที่สุดเท่าที่โอกาสจะอำนวย

๑๓. วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมที่กำหนดกันมากที่สุดคือ เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาที่ถูกต้องและสละสลวย นับเป็นการย้ำให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะภาษาไทยมีคำจำนวนมาก ดังนั้นจึงต้องเลือกใช้คำให้เหมาะสม ดังคำกล่าวของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (๒๕๒๐:๗-๑๓) ที่ว่า ภาษาไทยมีแบบวัฒนธรรมในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามสถานการณ์ และบุคคล คนไทยจึงจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่น

แม่ชดกับลูกสาว "แม่จะเล่าอะไรให้ลูกฟัง"

ข้าราชการผู้น้อยกับผู้บังคับบัญชา "กระผมจะมาราบเรียนให้ท่านทราบ"

พระภิกษุกับชาวบ้าน "อาตมาจะชี้แจงให้โยมฟัง"

ผู้แทนราษฎรกับประชาชน "ข้าพเจ้าขอแจ้งให้พี่น้องทั้งหลายทราบ"

นักเลงโตกับลูกน้อง "ข้าจะบอกให้เอ็งรู้ไว้"

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมทางมารยาทที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อให้เด็กเรียนได้ปฏิบัติตนถูกต้องตามแบบมารยาทไทย จะเห็นได้ว่า เป็นการให้ความสำคัญกับมารยาทไทยมาก ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ ตามแผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เรื่อง งามมารยาท (กรมวิชาการ ๒๕๒๖:๒๖๔)

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมอัน เป็นพิธีกรรมทางศาสนาที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งจัดว่าเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตรงกับหลักของความเป็นพลเมืองดีตามพุทธศาสนาดังได้กล่าวมาแล้ว นั้นเอง

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมืองที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ วัตถุประสงค์นี้มุ่งเน้นที่จะให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการแสดงพื้นเมือง นับเป็นการย้าให้นักเรียนเกิดความรัก เห็นคุณค่าและต้องการอนุรักษ์ไว้สืบไป

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทยที่กำหนดกันมากที่สุด คือ เพื่อปลูกฝังความรัก ความภาคภูมิใจในการแต่งกายแบบไทย เป็นการเน้นว่าโรงเรียนเห็นความสำคัญของการแต่งกายของคนไทยเป็นอย่างยิ่ง จึงต้องการให้นักเรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในการแต่งกายแบบไทย ซึ่งนำไปสู่การอนุรักษ์และสืบทอดการแต่งกายของไทยไว้ตลอดไป

๑๔. ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ประสบผลสำเร็จ คือ ผู้บริหารให้การสนับสนุน ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากได้รับเงินบริจาค และได้รับการช่วยเหลือด้านสื่อและอุปกรณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดกิจกรรมนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๔:๓) ที่ว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนใด ๆ ขึ้นในสถานศึกษา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้บริหารโรงเรียน ทุกกิจกรรมต้องมีครูเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย ๑ กิจกรรม ต้องมีงบประมาณ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรม

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย คือ นุคกลางในโรงเรียนไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอ ขาดงบประมาณ สื่อและอุปกรณ์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ปัญหาที่พบนี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย เมื่อนำไปเทียบกับการประสบผลสำเร็จในการจัด ซึ่งโรงเรียนสามารถแก้ไขได้เป็นอย่างดี คือ หาแหล่งงบประมาณสื่อและอุปกรณ์เพิ่มให้เพียงพอ กับความต้องการ และอาจเชิญบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี มาให้การศึกษอบรมแก่คณะครูและนักเรียน หรือขอความร่วมมือระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียน ในการจัดตั้งศูนย์บริการการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยที่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

๑๕. สภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ปีการศึกษา ๒๕๒๔ พบว่า เกิดปัญหาขึ้นในทุกข้อ แต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับมาก น้อย น้อยที่สุด ปัญหาที่พบในระดับมากมีเพียง ๑ ข้อ คือ งบประมาณมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการขาดงบประมาณนั้นเอง เพื่อพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามส่วนใหญ่จะตอบว่า "ไม่มีปัญหา" แสดงว่า ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแต่ละครั้งโรงเรียนจะมีการเตรียมการวางแผน วิธีการจัด และการประเมินผลอย่างดี ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยนี้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะเตรียมวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยโดย ผู้บริหารและครู ร่วมกันวางแผน คัดเลือกกิจกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการดำเนินงานและการประเมินผล สำหรับปัญหาทางด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะขอรับบริจาคจากบุคคลอื่น เช่น ครู ผู้ปกครอง

๑๖. ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยจาก ครู ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นิคม ทาแดง (๒๕๒๓:๑๔) ที่ว่า ปัจจุบันโรงเรียนได้รับมอบหมายจากสังคมให้ทำหน้าที่โดยตรงในการถ่ายทอด วัฒนธรรมอย่างมีระบบและมีมาตรฐานมากที่สุด และตัวจักรที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนก็คือ ครูนั่นเอง

สำหรับความรู้ทางวัฒนธรรมไทยที่ได้รับจากสื่อมวลชน พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับจากโทรทัศน์ จากการวิจัยของ มนต์ชัย นิเนาพนนท์ (๒๕๒๖:บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชน ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่" พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่สนใจชมโทรทัศน์ทุกวัน เวลา ๑๖.๓๐-๑๘.๓๐ น. วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา ๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. มากที่สุด แต่ละครั้งจะใช้เวลาชม ๑-๒ ชั่วโมงมากที่สุด และเยาวชนส่วนใหญ่มักจะใช้เวลาว่างชมโทรทัศน์ อาจเป็นเพราะโทรทัศน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของคนเรามากกว่าสื่อมวลชนอื่น ๆ อีกทั้งโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ความบันเทิงได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ คือ ได้เห็น

ทั้งภาพและได้ยินทั้งเสียง จึงควรได้มีการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยทางโทรทัศน์ให้มากขึ้น

๑๗. ผลการวิจัยด้านความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และเห็นด้วย ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริม วัฒนธรรมไทยแต่ละประเภทที่อยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่นักเรียนตอบมากที่สุดคือ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรม ได้แก่ ทำให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของภาษาไทยและวรรณกรรม เพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมทางมารยาท ได้แก่ ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับมารยาทไทย

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมอัน เป็นพิธีกรรมทางศาสนา ได้แก่ ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามพิธีกรรมทางศาสนา

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงหรือการเล่นพื้นเมือง ได้แก่ ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกความกล้าแสดงออก

การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทย ได้แก่ ทำให้เกิดมีนิสัยรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย

นับได้ว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยนี้มีคุณค่าต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมฯ ครั้งใหม่ควรได้มีการนำความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของนักเรียนไปพิจารณาประกอบด้วย ก็จะทำให้การจัดกิจกรรมฯ บรรลุผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

๑๘. เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยตามการรับรู้ของตนเอง พบว่า เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้คล้ายคลึงกับผลการวิจัยของสุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ (๒๕๒๗: บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนารูปแบบหลักสูตรระยะสั้น เพื่อฝึกทักษะภาษาไทยและปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทย โดยการให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมแก่นักเรียนไทย ณ โรงเรียนวัดไทย ลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนไทย ผลปรากฏว่า นักเรียนมีเจตคติต่อภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในทางบวกมากขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ยังเห็นว่าภาษาไทยสำคัญและจำเป็นต้องเรียนรู้และเห็นความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์

ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ยังมีส่วนคล้ายคลึงกับการวิจัยของ ฐิติมา ช่างไม้ (๒๕๒๔:บทคัดย่อ) วรณี ทิวกุล (๒๕๒๔:บทคัดย่อ) จุไร รังสิกรรพ (๒๕๒๔:บทคัดย่อ) ชนิตา วิทยุณีเกียรติ (๒๕๒๔:บทคัดย่อ) และอุบลวรรณ ภวากานันท์ (๒๕๒๔:บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการทดลองถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่น ในจังหวัดราชบุรี นครปฐม พระนครศรีอยุธยา เชียงใหม่ และนครราชสีมา ตามลำดับ ชื่อของผู้ศึกษา แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น ๒ กลุ่ม และกลุ่มควบคุม ๑ กลุ่ม โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยทั้ง ๔ จังหวัด พบว่า กลุ่มที่สอนแบบอยู่ค่ายพักแรมและสอนในห้องเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุม กลุ่มที่สอนแบบค่ายพักแรม มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงกว่ากลุ่มที่สอนในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังคงคล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ นवलละออ สุภาผล (๒๕๒๗:บทคัดย่อ) ที่ทำการทดลองสอนการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความรู้ ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเพิ่มมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเจตคติก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน คือ กลุ่มทดลองมีเจตคติทางบวก เพิ่มมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้สมจิตร เอื้ออรุณ (๒๕๒๘:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยคล้ายกันนี้ คือ การทดลองสอนนิสัยทางสังคมโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปกรรมไทย เพื่อสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่เด็กวัยก่อนเรียน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนด้วยสื่อที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย และกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อที่ไม่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทยมีเจตคติสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนโดยใช้สื่อที่เป็นศิลปวัฒนธรรม มีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยในทางบวกมากขึ้น

การปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยให้แก่นักเรียน ไม่ว่าจะใช้วิธีการใด ย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ไทรแอนดิส (Triandis.๑๔๗๑:๓) กล่าวว่า "ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะมีความคิดที่ดีต่อสิ่งนั้น เจตคติก็จะแสดงออกในรูปของความชอบและพอใจ" ดังนั้น การที่เด็กมีเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ย่อมก่อให้เกิดความสนใจ พึงพอใจ และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย เด็กก็จะนำไปถ่ายทอดสู่บุคคลอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งนับว่าเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอันเป็นมรดกของชาติให้คงอยู่สืบไป

๑๕. ผลการวิจัยนี้จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เป็นการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย วิธีหนึ่งที่ได้ผลเป็นอย่างดี ดังผลการวิจัยนี้พบว่า เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยนี้แล้ว นักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่า ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี นอกจากนี้การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยนี้ยังเป็นการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยอีกด้วย

ดังนั้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จึงถือว่าเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังคำกล่าวของ ลีวีรรณ ศรีพหล (๒๕๒๔:๔๑) ที่ว่า "การจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระของ วัฒนธรรมประจำชาติ จะทำให้เกิดความซาบซึ้งและ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมนั้น อันเป็นการปลูกฝังนิสัยของผู้เรียนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยของชาติ"

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะ เพื่อที่จะ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน ดังต่อไปนี้

๑. ด้านบุคลากรที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน ทางโรงเรียนควรได้มีการประชุมสัมมนา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ หลักการ ลักษณะการดำเนินการจัดให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย รวมทั้งควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจจะทำได้โดยการส่งบุคลากรในโรงเรียน เข้าร่วมประชุมอบรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ หรือการไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยที่ประสบผลสำเร็จ

๒. ด้านวิธีดำเนินการจัด โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจได้แก่ หน่วยงานนิเทศก์ เขตการศึกษาควรที่จะได้จัดประชุมสัมมนา เกี่ยวกับความรู้ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

๓. ด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย โรงเรียนควรที่จะให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณและวัสดุ สื่อและอุปกรณ์ที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยประสบผลสำเร็จตามที่วางเป้าหมายไว้

๔. ด้านการประเมินผล ควรที่จะได้มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาทางช่วยเหลือ ปรับปรุงและแก้ไขการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ให้ตอบสนองสังคมและประเทศชาติอย่างจริงจัง รวมทั้งจัดให้มีการเผยแพร่ผลงาน ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่น ๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับ เรื่องนี้กับนักเรียนในระดับอื่น ๆ สังกัดอื่น ๆ และจัดให้มีการสังเกตพฤติกรรมด้านวัฒนธรรมไทยอย่างเป็นระบบด้วย
๒. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในรูปของการทดลอง เพื่อหารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยที่ดีในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย